

LIVHUSAREN



KUNGL LIVREGEMENTETS HUSARER

och

LIVHUSARERNAS KAMRATFÖRENING

INNEHÅLL

Sekundchefen har ordet	sid	1
Upplands ryttare och Södermanlands ryttare 1649—1657	»	2
Glimtar från Gaza	»	3
FPCS sommarmarsch	»	4
Ett hästminne	»	6
En skidtävling med poänger	»	7
En episod från slaget vid Lund	»	8
Från gamla tider	»	9
Örebro skvadron på sommarmarsch 1965	»	10
Program vid firandet av 4. decem- ber 1965	»	11
En kamratträff	»	12
3. skvadrons sommarmarsch till Ram- sjön	»	13
Militärpolisplutons utrymning av gata	»	14
Organisations- och befälsplaceringar fr o m 15/10 1965	»	15
Föreningsangelägenheter	»	16

LIVHUSAREN



SEKUNDCHEFEN HAR ORDET

En del av åldersklassen — militärpolisen — rycker nu ut efter avslutad första tjänstgöring.

Jag hoppas med tanke på våra krigsförbands kvalité, att Ni alla förvärvat de färdigheter och kunskaper och den disciplin — främst kanske självdisciplin — som en bra soldat skall ha. Ni har prövat Era krafter både fysiskt och psykiskt och vet vad Ni orkar med. Den vetskapen är en tillgång i livet.

Jag hoppas också, att Ni upplevt det goda kamratskapet och den underbara laganda, som ger den svage en hjälpande hand och täpper till munnen på den uppblåste skrävaren och skapar en fighting spirit, som övervinner alla svårigheter. Ett bra förband, ett bra gäng, består i regel inte av elitmänniskor. Ofta höjer sig inte individerna över medelmåttan. Men det är miljön, det goda kamratskapet, lagandan, som ger dem sådan duglighet och kampanda. Detta kamratskap, som prövas under lång tid och ofta under stora ansträngningar, är också en bestående tillgång i livet. Civila människor av skiftande ålder och samhällsställning för gärna in samtalet på sin militärtjänst. De minns sina kamrater och berättar med stolthet om krävande övningar, om svåra uppgifter, som klarades tack vare allas gemensamma insatser. Kamratskapet ger glädje i arbetet och är avgörande för effekten.

God anda och stil är välgörande och behövlig i samlevnaden oss människor emellan. Det finns för många raggare, mods och sunar. Ni gör en stor insats, om Ni kan sprida Er egen goda stil till ungdomar i samhället, som saknar den.

Det är klart, att Ni nu tycker det är skönt att lägga av uniformen. Men om någon tid — det kanske dröjer ett par år — vill Ni åter träffa kamraterna. Tag då kontakt med dem och kom till någon av kamratföreningarnas träffar. Det måste finnas livhusarer, som berättar hur det går till nuförtiden.

Bengt Jönsson

Upplands ryttare 1649—1657

Efter de långvariga fälttågen, som avslutades 1648, fick Upplands ryttare en välförtjänt vila i Sverige till 1655. Delar av regementet överfördes då åter till Tyskland. Det var då formerat på fyra kompanier under sin regementschef generalmajor Wrangel.

Under det följande fälttåget i Polen, som leddes av konungen, Karl X Gustav, själv, stod regementet vid slaget om Warschau, som intogs den 30 augusti, på svenska arméns högra flygel.

Kort därefter, den 6 september, påträffades vid Czarnowa 10.000 man polska ryttare under befäl av konung Johan Casimir. Den svenska hären gick genast till anfall med Upplands ryttare på vänstra flygeln. Ett störtregn, som hindrade krutet att brinna, avbröt emellertid för en stund striden. När regnet upphörde vågade fienden ej längre invänta svenskarnas angrepp, utan begav sig huvudstupa på flykt. De förlorade därvid 1.200 man i stupade, samt hela sin tross bestående av 2.000 lastade vagnar. Denna kom svenskarna väl till pass.

Karl X Gustav förföljde fienden utan dröjsmål, och den 8 oktober öppnade Polens huvudstad Krakau sina portar för svenskarna.

Johan Casimir, som fått sin armé uppriven och skingrad, samlade emellertid snart en ny här. Efter inledande strider tvingade svenskarna den 27. april 1656 denna här till strid vid Gnesen. Slaget som blev ett av de blodigaste och mest förbittrade under kriget, varade från kl 3 på eftermiddagen till mörkrrets inbrott omkring kl 8, då polackerna sträckte vapen.

Svenskarna hade dock inte enbart framgångar. Polackerna återtog Warschau och flera svenskar, bland dem general Wrangel, blev fångar. Han utväxlades dock så småningom.

Overmodiga av sina framgångar vågade nu polackerna bjuda svenskarna kraftigare motstånd och vid Warschaws förstad Praga utkämpades den 18—20 juli 1656 ett av de mest minnesvärda slagen i vår krigshistoria. När segern efter tre dagar var säkrad av svenskarna, räknades på slagfältet 4.000 stupade fiender. Dessutom togs några tusen fångar, 50 kanoner, samt en stor mängd fanor, standar, vapen och tross. De egna förlusterna voro måttliga och torde röra sig om mellan 400—700 man. Upplands ryttares förluster i slaget uppgavs vara 5 stupade. Det är denna seger, som inskrivits på vårt standar.

Trots de svenska framgångarna fortsatte polackerna att kämpa tappert. Skärmytslingarna voro talrika, men någon avgörande strid kom inte till stånd. Ett minnesvärt överfall mot fiendens rytteri, som omfattade c:a 10.000 man och låg förlagt i byarna kring Konitz, Schlochau och Tuchel, utfördes själva julafton av 950 svenska ryttare bland vilka Upplands-ryttare ingick. Rekognosering hade visat att polackerna låg i godan julro utan någon bevakning på andra sidan en bro. Denna halmbelades för att dämpa ljudet av hästhovarna. Svenskarna redo under den djupaste tystnad

i den mörka natten ända in i byn, där ännu ingen rörde sig. Polackerna väcktes ur sin djupa sömn genom lågorna, som snart spred sig överallt genom de antända gårdarna. Då de försökte ta sig ut, möttes de av de svenska ryttarna, som besatt alla utgångar. Ytterligare en by antändes på detta sätt. Sammanlagt torde omkring 3.000 polacker omkommit liksom ett stort antal hästar och tross.

Våren 1657 förflöt under fåfänga försök att tvinga den polska armén till strid. Den 20 juni nåddes Karl X Gustav av meddelandet om den danska krigsförklaringen, och den svenska hären, som bestod av c:a 13.000 man vände sig i stället mot danskarna.

Krigföringen bestod till att börja med av rensningsoperationer. Under Karl Gustav Wrangels befäl deltog Upplands ryttare i rensningen av Bremen och konungen kunde den 3 augusti skriva ”2.500 danska ryttare och knektar, kvarlämnade i Bremen, äro av Wrangel alldeles ruinerade.”

Den 23 augusti stod svenskarna framför fästningen Fredriksodde. Den var starkt befäst och försvarades av 5.000—6.000 man. Anfall bedömdes utsiktslöst ända till den 24 oktober, då Wrangel hade c:a 7.000 man till sitt förfogande för stormning.

En timme före dagningen satte anfallet igång på fyra kolonner. Upplands och Västgöta ryttare framträngde längs strandkanten och kringredo två rader skanspälur. Vid den tredje var emellertid vattnet för djupt. Några bland Upplands ryttare, som red främst, hoppade då av sina hästar och höggo med yxor ner pålarna. Härigenom kom de helt oförmärkt in i fästningen, där de möttes av en fientlig brigad, som anfölls och nedgjordes eller skingrades.

En samtida författare skriver att ”då Eric Planting med sina ryttare inkom i staden under fullt skall av pukor och trumpeter, betog det fienden allt hopp och störtade honom i förtvivlan.”

Efter Fredriksoddes fall förekom endast smärre strider och Upplands ryttare sändes ned till Holstein under de sista dagarna av oktober. Följande år 1658, återvände förbandet till Jylland.

Då Upplands ryttare år 1655 utkommenderades till Polen fanns enligt rullorna kvar i Sverige 21 befäl och 304 man. Dessa deltog påföljande år i strider i västra Sverige mot danskarna med växlande framgång. Den hemmavarande hären torde inte ägt samma krigsvana och utbildning, som den i Danmark och norra Tyskland. Konungens uppfattning om kavalleriet var dock tydligen ganska hög efter vad som framgår av hans brev till svenska rådet den 27 oktober, där han bl a skriver: ”Kavalleriet måste förstärkas, det vare sig ock med vad medel som finnas kan, efter den som är starkast av kavalleri, är ock gemenligen mästare i fältet.”

Efter att fred med Danmark slutits 1657 hemförlovades de delar av Upplands ryttare, som voro i hemlandet.

Ryttmästare Jan Widegren, som tjänstgör som stabschef vid Gaza bataljonen, har skickat hem några

Glimtar från Gaza

*MP-furir Göran Nilsson,
Nacka, och MP-korpral
Jagjit Singh, Indien.*



För den som drömt om Österlandets romantik och mystiska dofter finns det rika tillfällen få uppleva i varje fall de senare i Gaza. Det är en ganska stor stad belägen vid Medelhavet i hörnet mellan Israel och Egypten. Hamn saknas ännu, varför lossning och lastning sker på redden. Många stycke gods får här sitt första — och stundom ödesdigra — saltvattensdopp.

I Gaza med omnejd, den så kallade Gaza-stripen, finns sedan 1956 United Nations Emergency Force med bataljoner från Sverige, Danmark, Norge, Brasilien, Indien, Jugoslavien och Kanada. Styrkan omfattar 4.500 man och har till uppgift att förhindra sammanstötningar mellan Egypten och Israel inom detta område. Uppgiften löses företrädesvis genom observation och patrullering. Det kan stundom bli en något enformig tjänst att stå på post vid diket, som markerar gränsen mellan egyptiskt och israeliskt territorium. Nattpatrullerna betyder mer omväxling och det har för oss på sommarbataljonen inneburit en särskild tjuvning att vandra fram där nere under den tropiska stjärnhimlen. All personal deltar som manskap i dessa patruller även pastorn, assistenten och stabsfotografen. Då och då händer det också att personer, som söker överskrida gränsen kan gripas, vilket ger patrulltjänsten mening och spänning.

Svenska bataljonen har även på sin lott att bevaka sjöfarten från Röda Havet in i Akabaviken. För denna uppgift finns en pluton förlagd i Sharm el Sheikh på Sinaihalvöns sydspets. Här lever soldaterna månader i sträck i en miljö av kargaste slag. En stundom fruktansvärd hetta, existensen av omfattande landminfält, som begränsar rörelsefriheten, den sterila omgivningen utan tillstymmelse till växtlighet och känslan av isolering kan vara synnerligen påfrestande. Men kompensationer finns. Dit hör förutom ett gott kamratskap möjligheten att studera "den tysta världen", koralldjupens varierande och färgrika växt- och djurliv i havet intill förläggningen.

Några av soldaterna är placerade vid MP-kompaniet. Att denna tjänst är mycket intressant och omväxlande bevisas bland annat därav att många av MP-soldaterna rekapitulerar och fortsätter flera bataljoner i sträck. Antalet rapporterade fall varje månad är stort, dock rör det sig ytterst sällan om disciplinmål. Huvudsakligen är det fråga om trafikförseelser, vilka tyvärr är vanligt förekommande. För MP-soldaterna är de månadslånga kommanderingarna till "leave center" i Beirut eller Kairo särskilt populära.

Sightseeing i Gaza stad har åtskilligt att bjuda på. Det är en mycket gammal plats med traditioner från bibelns tid. (Ett av de svenska kompaninästena heter "David's Field" ty det var där tvekampen stod mellan David och Goliat.) Basargatan är särskilt pittoresk i synnerhet i sin äldsta del där skoflickare och guldsmeder arbetar enligt uråldriga metoder under de låga stenvälvorna. För den i det avseendet något svältfödde FN-soldaten finns inte mycket kvinnlig fägring att vila ögonen på. De flesta kvinnor är djupt beslöjade och undantagen är tyvärr sådana att de gott kunde ha fått vara det.

Som ovan nämnts finns "leave center" i Beirut (sommarhalvåret) och i Kairo (vinterhalvåret). Till dessa städer förlägges FN-soldaternas obligatoriska en vecka långa permission. Flygresor och helinackordering på hotell betalas helt av FN. Därutöver finns det möjligheter för soldaterna att för egna medel resa runt och bese ytterligare några av de många platser och minnen från forntiden som finns i detta hörn av den gamla världen.

För en gammal kavallerist kan det kanske verka lockande att söka sig till de nejder varifrån alla ädla hästars stamfäder — det arabiska fullblodet — kommer. Men då får man begiva sig längre in mot det egentliga Arabien eller till Syrien; i Gaza finns praktiskt taget bara åsnor.

FPCS sommarmarsch

Under andra veckan i augusti företog FPCS 5. skv en sommarmarsch i södra Tiveden.

Efter att i flertal veckor ha lyssnat till fasansfulla beskrivningar av korpralerna, som hade sett det uppgjorda programmet, var det med blandade känslor vi började cykeltolkningen på måndagen.

Det visade sig värre än väntat att tolka per cykel. Ett flertal var de gossar, som dök med hjälmen före in i busken. Småningom nåddes etappmålet, där vi efter att ha intagit lunch påbörjade s k överskeppningsövningar.

Efter att ha svettats, svurit och snubblat med öbåten genom snåren, var det ett otal gossar, som ville tala förstånd med konstruktören av en dylik ohanterlig koloss. Betydligt smidigare är patrullbåtarna, såvida man icke placerar 100-kg-gossarna längst akterut. Det är icke att rekommendera för de icke simkunniga.

Vid en tredje station skulle ett vattendrag force-ras med hjälp av stridssimning. Det visade sig vara ett förflyttningssätt, där man med kpist och kängor m m simmande skulle ta sig fram. Det var svårare än väntat och en del intermezzon inträffade.

Aftonen fördrevs i brasans sken under allsång, korvgrillning, fikande m m. Morgonen därpå fick vi ställa upp som en samling nudister för att utbristande i hurtiga rop kasta oss i de måttligt varma vågorna. Efter frukost och några mils svettig cykelmarsch gick vi i förläggning. Kvällen ägnades åt att gå den s k trollkyrkostigen, vilket gav oss möjligheter att beundra den trolska skogen, som starkt påminde om Bauers sagoskogor.

Följande morgon, alltså på onsdagen, startade patrullfälttävlan. Ingen visste exakt när själva tävlingen skulle börja. Det gissades vilt och många trodde vi skulle väckas mitt i natten. Lyckligtvis gick inte reveljen förrän kl 0700, vilket innebar gemensam start. Patrullerna bestod av 3—4 man och det jobbades friskt av gossarna för att komma iväg så snart som möjligt.

Hade vi då vetat, att vi framför oss hade 20 mil per cykel och till fots fyllda av blod, svett och tårar, hade väl inte entusiasmen vid starten varit särskilt överväldigande.

Nu skall det emellertid sägas, att det vackra vädret och den lika vackra Tivedensnaturen väsentligt bidrog till de optimistiska tongångarna. Tävlingen var upplagd som en linjeorientering med 12 olika stationer. Dessa vittnade om en sprudlande fantasi hos den för tävlingen ansvarige löjtnant Jan Forssberg, som här ville se huruvida gossarna hade någon stridsvilja. Speciellt för detta ändamål hade han sista natten, när vi var som allra tröttast, lagt in någonting, som han kallade för viljeprov! Detta gick ut på att rakt genom bushen bära en låda blindminor, som vägde 60 kg. Visserligen skulle den bara forslas omkring 2 km, men det var



Sewerin och Bergström, FPCS, tillagar middag.

nog de längsta 2000 m vi någonsin upplevt, och många var de bittra ord, som fälldes denna natt. Det var inte utan en suck och lättnad, som vi lämnade lådfan vid ändpunkten.

Givetvis inträffade en hel del mer eller mindre lustiga episoder under tävlingarna. Otaliga var väl de bönder längs vägen, som fick hjälpa gossarna till rätta med vägval och dylikt för att inte tala om allt vatten och alla bär, som de fick släppa till. Onekligen lärde man sig känna skaraborgsbönderna under de 20 milen. Somliga var trevliga, andra mindre trevliga. Sålunda hände följande episod. En patrull anlände, trött, smutsig, hungrig och törstig fram till en liten stuga. Vattenflaskorna var sedan länge tomma. Det formligen dammade ur dem. Döm om gossarnas lättnad, när de får syn på en vattenpump placerad mitt på gårdsplanen. De rusar fram mot pumpen. Just innan de når det hägrande målet, får de plötsligt höra ett avgrundsvrål och ett monster uppenbarar sig. En stor fet, mustaschprydd karl minst 2 m lång, som

bara genom sin blotta uppsyn får dem att stanna till. Då en av gossarna hövligt frågar efter vägen till Skövde, får han en fruktansvärd salva till svar, ur vilken ord som försvinn... polis... dra åt he... kunde utskiljas. Då gossen till yttermera visso vågar be om vatten, börjar monstret hota med att dräpa dem. I detta kritiska läge kommer då till gossarnas undsättning en rar liten gumma och räddar dem undan en säker undergång. Hon accentuerar ytterligare sin vänlighet genom att bjuda på vatten och visa den rätta vägen, vilket visar att det även finns trevliga människor bland infödingarna.

Under ett moment, som bestod av en dryg mils lång orientering med packning på, råkade en av gossarna galoppa förbi en festplats, där det bedrevs kringgående rörelser efter musik. Genast rusade den bälde krigaren, som är en inbiten trumslagare, in bland befolkningen i full stridsmundering, hoppade upp på estraden, erövrade batteriet från den förskräckte musikern, samt började excellera i vilda trumsolon till infödingarnas syn- och hörbara förtjusning.

En, som var mindre förtjust, var den gosse, som tappert letade efter en orienteringsskärm, vilken skulle befinna sig vid den mellersta av tre tjärnar, som låg mitt inne i djungeln. Vad han dock inte visste var, att tjärnarna ifråga torkade ut redan på hösten 1923. Först efter tre timmars heroiskt sökande fann han skärmen. Till hans tröst fanns det dock gossar, som inte hittade densamma förrän efter tre dagar — under den kompletterande utbildningen.

Lyckliga blev säkerligen alla handlare efter vägen, som nog aldrig sålt så mycket öl och glass på en gång tidigare.

Givetvis fick aldrig några broar passeras. Vid

ett tillfälle tog vi oss över med patrullbåtar, vid ett annat vadade vi över en strid flod med cyklar, packning och hela baletten. Först krälade vi genom sumpiga, dyga skitiga kohagar fullkomligt fyllda med taggråd, gårdsgårdar och dyligt, över vilka vi fick lyfta cyklarna. Själva floden, stritt forsannde, bragte ett flertal tappra på fall, varvid de fick realistiskt praktisera sina nyförvärvade strids-sinningskunskaper. Vål över väntade en strand, som lodrätt höjde sig över våra huvuden. Dock, tack vare traktens flickor, modell mindre, lyckades vi även forcera detta hinder. Glatt kvittrande vråkade vi oss strax därpå in i en skog på en bred fin stig, som emellertid blev mindre och mindre och mindre och till slut befann vi oss mitt i ett kärr, stående till knäna i dyn, förtvivlat kämpande för att hindra cyklarna från att sjunka ned i kärret. Då genom att inmundiga ett av arméns förträffliga kex och tre blåbär, fick vi nya krafter och sprintade vidare genom träsket mot nya öden.

Sista delen gick kärvt, mycket kärvt för flertalet. Det som fick de flesta att kämpa sig fram under den sista hårda natten över Billingen, genomföra viljeprovot med lådan, fältskjutningen till skenet av lysraketer och språngmarschen hem från Hene, allt med full packning, var nog det faktum, att sängen på K 3 väntade. Ack vad de bedrog sig. Innan sängen fick intagas, skulle vård av all mtrl ske. Särskild tillsyn av vapen, kokkärl, verktyg m m, vilket gjorde att de sista tappra somnade först klockan 0800, efter en vecka, som hade krävt mer än vad de flesta trodde sig stoppa för. Det var förmodligen vetenskapen om att ha klarat alla dessa strapatser utan att ge sig, som gjorde att så gott som alla kände en viss stolthet och hade fått ökad tro om sin egen förmåga.

Johan S Kinberg

Många tillhörande familjen von Essen har under årens lopp tjänat vid Kungl Livregementets husarer. De ha utmärkt sig, förutom för duglighet, även för en viss originalitet.

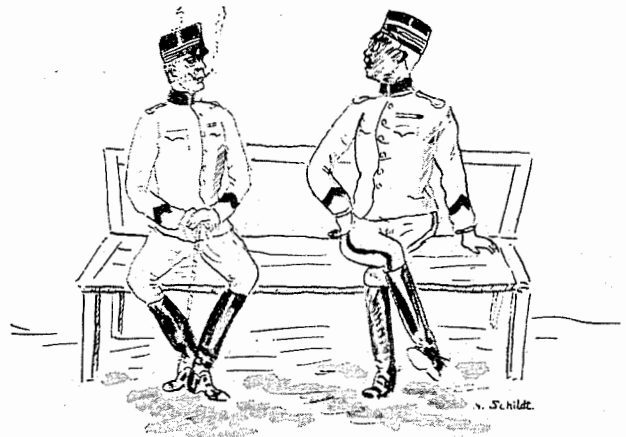
En ryttmästare vid namn Fredrik von Essen satt en dag på en bänk utanför stallet, då Sekundchefen kom gående. Denne såg då, att von Essen hade två cigaretter i munnen, som han hade vissa besvärligheter att plocka ur under det att han reste sig för att hälsa.

Sekundchefen, som var en aning förvånad över att ryttmästaren rökte två cigaretter på en gång, frågade varför han gjorde detta.

Von Essen svarade då, att eftersom det var förfärligt gott att röka en cigarett, så måste det vara dubbelt så gott att röka två.

Sekundchefen en aning förvånad över detta svar: "Det där förstår jag inte?"

Von Essen med ett resignerat tonfall: "Nå, då får jag väl ta om allt igen!"



Ett hästminne

I ofredens höst 1939 var sympatierna för Finland mycket starka bland aktivt befäl — och vi Livhusarer utgjorde inget undantag. Nuvarande sekundchefen övl Ljungquist — då löjtnant, vid Livhusarerna hade genom frivilligbyrån fått i uppdrag att organisera en hästtransport från Stockholm till Torneå i Finland. Väl uppkomna till Stockholm — och frivilligbyrån på Drottninggatan — utsågs jag till det hedersvärda uppdraget att vara chef för transporten. Jag tror, att det aldrig — varken förr eller senare lagts ett sådant ansvar på en 22-årig korprals axlar — att tillsammans med 2 yngre livhusarer och ett tjugotal frivilliga, för hästar vilt främmande människor, som trupp. Transporten avgick från Stockholm norra med 198 hästar. Dessutom inrymde tågsättet 6 vagnar med lv-pjäser och ett 20-tal vagnar med eldhandvapen och ammunition. (Utrustning till Frivilligkåren.)

Resan, som tog i det närmaste 3 dygn — saknade inte sina särskilda poänger — men tid och utrymme tillåter inte att dessa beaktas.

På Haparanda station — under väntetiden att bli inväxlad på spåret till Torneå uppstod i en av vagnarna, i samband med utfordring, ett vilt slagsmål mellan hästarna — varvid en olyckligtvis fick vänster bakben avsparkat. Goda råd var dyra. — Signalen från ångvisslan skar genom mörk och ben i den kalla och svarta vinternatten, bleka signaler och tåget sattes i rörelse — och vi rullade över bron — som leder över gränsälven och in på Torneå station.

I tankarna hade jag hästen med det avsparkade benet.

För första gången utanför Sveriges gränser — utan minsta språkkunskaper — styrde jag mina steg mot stn-huset i förhoppning att pr tel eller på annat sätt komma i förbindelse med Kommandanten å Svenska Frivilligkårens depå, (som upprättats i Torneå).

Dröm om min stora glädje — på perrongen står en officer i frivilliguniform — i vilken jag igenkänner off-fanjunkaren, nyborne fänriken Fahlander — numera överste i FortF — som jag under sommaren haft äran göra bekantskap. Fänrik Fahlander var född i Finland och talade obesvärat landets modersmål. I korthet lämnade jag min redogörelse. Veterinär tillkallades — och hästen befriades från plågorna med ett välriktat pistolskott.

Ett, ur min synvinkel, stort uppdrag — kanske det allra största som anförtrotts min person var genomfört. 197 hästar på marsch mot Kemi. — Kvar på avlastningskajen låg endast kadavret — den döda hästen. — Jag torkade en tår ur ögonvrån och gick bort till gumman i tidningskiosken för att

fråga efter adressen till någon slaktare — men fick beskedet att denne gjorde krigstjänst. Men gumman sade sig, ha en bekant som var minkfarmare, han skulle med säkerhet köpa hästen till ett rimligt pris.

Vad var ett rimligt pris? — Utan minsta känedom om landets valuta — bedömde jag att hundra 100: — kronor kunde vara rimligt. Minkfarmaren kom åkande efter häst och släde — i förvisning om att göra affär. Med gumman i kiosken som tolk, gav jag mitt bud 100: —. Huvudskakning, för högt. Ge ett bud, — 100 mark ??? Hundra kronor — Hundra mark — otroligt lika siffror ??? Skillnaden måste vara ytterligt liten ??? Avgjort, affären stadfästes med handslag. En mycket vacker 100-marksedel låg i min hand.

Jag tyckte mig förstå — av minspelet, mellan gumman och farmaren att en god affär hade gjorts.

Nöjd — men, trots min ungdom, en aning trött, efter närmare fyra dygns vaka, gick jag till Kommandantens exp för att avlägga rapport — och överlämna det förseglade meddelandet samt till depåkassan inleverera — den vackra 100-marksedeln.

Kommandanten, en äldre major — en mycket fin man — frågade visserligen 2 gånger om försäljningssumman varit 100 mark. Jo-o mycket riktigt. Efter många värmande och berömmande ord visade majoren in mig till depåkassören — en yngre — och mycket opsykologisk krigskassör — som också fann sig föranlåten förebrå mig — genom att omtala, att jag sålt hästen för 8 kr. 20 öre.

Eder förbundne
N B W Johansson

Säkert tecken

En skvadron är ute och marscherar. Löjtnanten riktar en fråga till en man i ledet.

»Åt vilket håll marscherar vi nu?» — »Åt söder.» — »Hur kan Ni veta det?» — »Det känns varmare, löjtnant!»

Samtal på skvadronsexpedition

Blyge värnpliktige Johansson inträder på skvadronsexpeditionen för att hämta sin avlöning. Han stannar beskedligt vid dörren och framför sitt ärende.

»Stig fram!» säger den gemytliga skvadronsadjutanten.

»Jag är lite smutsig om fötterna», genmäler Johansson.

»Det gör ingenting», svarar adjutanten, »behåll skorna på, så är det ingen som ser det!»

En skidtävling med poänger

År 1908 skänktes regementet av dåvarande löjtnanten Nils von Lantinghausen von Höpken en större pokal av rent silver avsedd som vandringspris i skidåkning i samband med orientering. Enligt bestämmelse skulle tävlas patrullvis med fem man från varje skvadron varav fyra måste komma i mål. Deltagarna i segrande patrull för året få sina namn graverade på pokalen och erhålla mindre minnesbägare. Priset skulle erövras tre år utan ordningsföljd för att bliva skvadrons egendom. Första tävlingen ägde rum i början av februari 1909.

En för dessa breddgrader mycket kall vintermorgon samlades de uttagna patrullerna vid en plats i närheten av Smedstorp på norra Billingen för ordergivning och lottdragning för startordning. En viss tippning om utgången förekom väl man och man emellan varvid 5. skv patrull vägde tyngst med sådana orienteringsrävar och goda skidlöpare som distkorpralerna 98 Johansson och 71 Gustavsson — sedermera respektive förvaltare Grawenstein och ryttmästare Bäckeskog — som ledare. Livskv patrull kom nog lite i skymundan med tre små gossar av årets rekryter 4 Boholm, undertecknad 23 Granell och 40 Mjöberg "Masen". Dessutom distkorpralerna 27 Boholm och 21 Johansson.

Lotten utföll så att livskv startade sist. Alltid en fördel trodde vi med tanke på orienteringshjälp. Därav blev dock intet.

Mörka tunga moln belägrade allt mer himlen, träden svajade för en kraftig nordostlig vind så det knakade i de frusna stammarna. Allt bebådade annalkande oväder, vilket också utbröt i sin fulla kraft med starkt snöfall, då patrullerna kommit ut på Blängsmosse och strävade mot första kontrollen i sydostlig riktning. Nästa kontroll skulle sökas på bergets västra sida men redan där hade patruller börjat splittras på grund av desorientering. Storm och snöfall omöjliggjorde all sikt och orientering. Ingen vindriktning var till ledning, det blåste från alla håll. Patrullen måste hålla ihop

— Hör du Johan! Är det du som har inbillat min flicka, att två streck på armen betyder att man är gift?

★

FRÅN 20-TALET

Sekundchefen på kaserngården. En passerande Livhusar anmäler: "Överste! Livhusar Lans på väg till marketenteriet." Sekch: "Men Lans är ju inte på väg till Marketenteriet. Det är ju motsatt riktning." Lans: "Ja, överste, men jag är lärd att säga så."

så tätt som skidlängd medgav för att ingen skulle komma bort. Svett och kroppsvärme förmådde inte hålla snö och isbildning från ansiktet utan detta blev inbäddat i ett pansar. Ett förfruset ansikte blev sedermera följden för en 4.-skvadronare.

Under samma betingelser hade patrullen att passera mossen fyra gånger tvärs över och leta efter kontrollstationerna, som givetvis var försåtligt gömda.

Tanken att ge upp låg nog nära, men så länge patrullen var samlad och vetskapen om att andra patruller voro splittrade, stärktes hoppet att kunna fullfölja. En förhoppning som dock bleknade betänkligt vid åkning mot sista kontrollen, som var belägen i närheten av Löten på bergets sydvästra sluttning. Distkorpral Johansson hade råkat komma på sidan av patrullen och förlorat känningen med denna. Aldrig så starka röstresurser och rop voro fruktlösa i stormen. Storrännaren och patrullens eldsjäl "Masen" sändes ut att leta efter Johansson och lyckades efter någon kilometer eller i närheten av Brandstorp återfinna den vilsnecomne och bogsera honom till sista kontrollen vid Löten.

Upplysningen vid denna kontroll att i varje fall ingen hel patrull passerat, tände gnistan helt till seger. Det vänliga folket på Löten förplägade oss med varm mjölk och smörgås. Vi hade inte torrskaffning med och skulle ju bara göra "ena vänna på berget". Sen fortsatte stakningen till målet, som skulle vara beläget vid Simsjöns norra ände. Det blev en promenadåkning i förhållande till föregående ansträngningar. En ny fiende uppträdde nu — mörkret — som försvårade sammanhållningen. Patrullen hamnade slutligen vid Simsjöns södra ände, varifrån vi såg ett ljussken vid den norra. Målet, tydligen hos "Ville på berget". I glädjen häröver stämde vi upp husarsången: Framåt marsch gossar vita blå... Bröderna Boholm voro goda sångare, så det ekade över Simsjöns is. Ytterligare bloss tändes från "Ville på bergets" stuga och stärkte oss i vår förvisning om att målet var nära.

Vid målet väntade sedan flera timmar själve sekundchefen överste Nyblaeus med stab och chefen för Livskv, ryttmästare Ståhl, varvid sekundchefen uttryckte stor berömmelse över patrullens energi och segervilja under verkligt svåra omständigheter. Vi var den enda patrullen som nådde målet.

Andra inteckningen i pokalen erhöll Livskv 1912 med ungefär samma uppsättning i patrullen. Något eller några år senare hemfördes priset för alltid av Livskv.

E Granell

F d fanj res

En episod från slaget vid Lund

Polisman Thage Falckerstedt, Lane-Herrestad, är medlem av kamratföreningen. Hans morfar A Pederson vann anställning vid Livhusarerna 1864. Själva har Falckerstedt tjänat vid I 3. Från en skildring av slaget vid Lund, som han insänt, saxa vi följande:

I slaget vid Lund var västgöten och generalmajoren Per Hierta, allmänt kallad Per Näbb bland dem, som var närmast konungen, och var Hierta då 64 år gammal. Härom berättas det:

”Efter mera än 40 års krigstjänst rätt sadelfast bliven, stod han icke lätteligen att rygga, där han satt ned framför sitt regemente, som han lärt att lugnt och stadigt som en plog i teg, gå framåt i sin slagordning.”

I slaget vid Lund, ett av de blodigaste fältslag som förekommit, skulle enligt traditionen Per Hierta, som anförde Västgöta Ryttare, ha vid ett tillfälle räddat konungens liv.

I varje fall fick Hierta och andra bland hans ryttare särskild belöning av konungen för räddningen. Hierta, som blivit sårad, var dock icke värre sårad än att han kunde deltaga i den måltid, som på aftonen hölls hos biskopen i Lund. Konungens hetsighet, som jämt kom honom att skilja sig för långt från truppen, gjorde Hierta mycket bekymmer, och han underlät icke att varna konungen för den fara, för vilken han sålunda blottställde både sig och Fäderneslandet. Men Konungen log åt den gamle ryttarens bondeärlighet och Västgötska bondespråk men glömde snart varningen. Senare samma dag under den hetaste striden blev Konungen, uti ivern att förfölja en tropp vikande danskar och förblindad av krutröken, avskuren från de sina och omringad av danskarna, vilka igenkände honom. Då Hiera märkte hans frånvaro, blev han förskräckt och ropade i sin ångest: ”Den förbannade pojken gör väl slut på säk själv och us ulöckeeliga”, — och i spetsen för sin livskvadron, åtföljd av sin raske son Lars, sprängde han in i de danska lederna, där alla måste vika för honom, och befriade sin konung, som varit nära att bli danskarnas fånge. Både Per och sonen Lars blevo sårade, och Konungen fick på återvägen hålla till godo med general Hiertas vassa förebråelser, som ingalunda liknade hovspråket, förhållande honom, att han inte rätt förstod Kronans tjänst, som skilde sig från sin trupp. När segermåltiden senare åts i biskopshuset i Lund satt Hierta dystert i kretsen av Konungens närmaste män och vänner. Konungen som såg detta försökte fåfängt få honom på gott lynne.

”I var onder på mig i dag, general Hierta,” sade Konungen. Generalen svarade inte ett ord, men

bet ihop tänderna och såg allvarsam ut. ”Hur står det till?” fortfor Konungen tålmodigt. Hierta, som ingalunda var känslolös för den godhet, som låg i hans herres milda tilltal, svarade då på sin västgötska: »”Bara I ville följa gammalt folk å inte ria frå us, så kan då vara lika gott hur jak mår.”

Några år därefter när Konungen var stadd på resa till Göteborg, hälsade han på general Hierta på hans gård Främmesta, blev inbjuden på middag och hjärtligt undfägnad. Vid samtalet skänkte Konungen honom godset Örtorp och Hiertas son Lars skulle få övertaga regementet efter sin far. De skildes sedan åt i den bästa sämja. Per Hierta tjänade sitt regemente tills han var 78 år gammal, och hans son fick därefter överta regementet.

Sonens namn blev berömt. Både fader och son hava i Vedums kyrkogård sina gravminnen.

Svenskar och danskar har gemensamt rest Monumentet över slaget vid Lund — ett imponerande minnesmärke, som har följande text: ”1676 den 4 december stridde och blödde här folk af samma stam. Försonade efterkommande reste Minnesmärket.” — Her ligger kecke mend, hvis been og blod er blandet, iblandt hinanden saa, at ingen siger andet, end de er aff en slect, de var of aff een troe, dog kunde de med fred, ey hos hinanden boe.”

★

Vid 200-årsminnet av slaget vid Lund har episoden med Per Hierta även skildrats i bunden form av friherre GUSTAF VON ESSEN. Här nedan ett utdrag.

*Det var den åldrige Per Hiertas svärd,
som högg sig väg igenom jutehopen.
Den konsten kunde han, fast föga lärd,
och lomhörd alldeles för varningsropen
från sina ryttare och sonen Lars,
som alla följde honom blint och lydde
hans barska stämman som en älskad fars.
För gubbens liv stodo nu till svars,
om blott ett ögonblick de faran skydde.*

*Och skarp blev striden, där blev mången kvar
på platsen, förrän man fick bukt med juten
och hade Konungen i gott förvar
i gubbens famn. Hur den var sönderskjuten,
hur blodet strömmade från kyllret ned,
hur sonen även blivit illa sårad,
han märkte intet, han var ganska vred.
»I haven livet ej att leka med»,
till kungen sade han, med blicken tårad.*

Från gamla tider

Den 4. december 1955 samlades ett antal volontärer till 50-årsjubileum. Vid lunchen i Lundasalen talade ryttmästare Karl Bäckeskog om 1905—1906 års volontärrekrytskola. Talet återges här i huvuddrag:



Inryckning till skolan ägde rum den 1. november 1905, då nuvarande husarkasernen var nyuppförd och färdig att tagas i bruk.

Regementets sekundchef var dåvarande översten *G A Nyblaus*, vilken tillträtt chefskapet 1904. Denne blev senare utnämnd till generalmajor och efterträdde *H K H Prins Carl* såsom inspektör för kavalleriet.

Skolan var förlagd i tredje våningen, västra flygeln, och var organiserad på tre troppar, vardera på omkring 30 man. Såsom skolchef tjänstgjorde ryttmästare *Stafs von Post* med fanjunkare *Edvard Lillienstierna* som adjutant. Såsom troppchefer voro beordrade dåvarande löjtnanterna *John Montgomery-Cederhielm*, friherre *Wilhelm Klingspor* och *Otto Sandvall*, med fanjunkare *Petersson* samt sergeanterna *Eklund* och *Östlund* såsom ställföreträdare. Troppcheferna voro utomordentligt väl beridna och hästar av så hög klass som "Savolta", "Comtesse" och "Triumpf" borgar för detta påstående.

Den personliga utrustningen fick man hämta på handrustkammaren, bära in den i logementet och där skruda sig i uniform. Med kamraterna bytte man sedan persedlar så att dessa nöjaktigt passade. Madrass- och putvar fick man stoppa med halm på stallskullen. Sedan fick vi en första lektion i bäddning.

På em tog skolchefen emot skolan i korridoren, hälsade oss välkomna och meddelade vissa ordningsföreskrifter.

Tjänsten var mycket ansträngande men omväxlande. Revej blåstes kl 0500. Kl 0515 marsch till stallet och intensiv rykt till kl 0600, vatten och fodring, marsch till kasernen, personlig puts och bäddning, kl 0700 frukostmål och kl 0715—0800 gymnastik. Sedan pågingo övningar till häst och till fots, med eller utan vapen samt teori till kl 1700 med undantag för en timmes middagsrast. Kl 1715 till 1800 intensiv rykt, vattning och fodring. Aftonmålet utspisades kl 18.30. Kl 2115 blåstes tapto och kl 2130 tystnad.

Som regel var det fälttjänst en gång i veckan, ibland nattetid, och då föregånget av tyst larm, då belysningen i logement och korridor var släckt. Kommendering såsom stallpost inträffade var 12:te och handräckning i köket var 16:de dag. Senare tillkom även kommendering som kasernpost. Korum förrättades såväl morgon som afton och gudstjänst varannan eller var tredje söndag. Klädsel var då "liten paraddräkt", (II.mundering, högmössa med pompong samt sabel).

På söndagarna var det putsvisitation. Då skulle alla persedlar vara rena, hela och dammfria, hästmunderingen upphängd på föreskrivet sätt, lädersakerna väl rengjorda och insmorda, stålsakerna skinande blanka och hästen väl ryktad. Ät vapens skötsel och vård ägnades stor omsorg.

Jag har en känsla av att befällets strävan och förmåga att lägga grunden till en god disciplin, utbilda oss till dugliga husarer, till punktlighet, god ordning i logement och skåp, god persedelvård, god omvårdnad och skötsel om vår häst samt iakttagande av ett städlat uppträdande, i de flesta fall kröntes med framgång.

Maten skiljde sig högst väsentligt från den som nu, 50 år senare, tillhandahålles. Frukosten bestod av gröna ärter och sill, en tärning margarin och två sockerbitar, hårt och mjukt bröd samt kaffe. Servisen utgjordes av en tallrik och en mindre skål — båda av plåt — sked, kniv och gaffel.

Middagsmålet bestod omväxlande av kött, fläsk, korv, sill och potatis, hårt bröd, mjölk eller välling (soppa). På torsdagarna vankades det bruna bönor och stekt fläsk, och då var det kalas. Någon matstreck förekom icke, ej heller någon matförgiftning vad jag kan erinra mig.

Örebro skvadron på sommarmarsch 1965

Örebro skvadrons sommarmarsch var för andra året i följd förlagd till Ramsvik, där vi åter fick låna I 17:s förläggningar. Ramsvik ligger ungefär 7 km norr om Smögen. Den vackra bohusländska naturen var för många en upplevelse de tidigare aldrig varit med om. Många av oss är ju från inlandet eller ostkusten och har inte haft tillfälle att se vår vackra västkust.

Skvadronens egna kockar stod för matlagningen för första gången. Det klarade dom nästan lika bra som husmor hemma. Så hade också förre sjömannen Qvist tidigare genomgått en viss kockutbildning.

Övningarna bedrevs i stort sett som vanligt, även om förutsättningarna var annorlunda än hemma i kasernen. Vid orienteringsutbildningen var det häpnadsväckande att se hur lätt man febedömer avstånd i starkt kuperad terräng. Vpl Kjällin lyckades med det nästan otroliga konststycket att pricka in kontrollerna i omvänd ordning.

En dag hade vi besök i lägret av ungdomar från ett internationellt Rotaryläger i Uddevalla. Det var ungefär 25 pojkar från England, Irland, Frankrike, Belgien, Holland, Schweiz, Tyskland, Danmark, Norge, Finland och naturligtvis Sverige. Vi kunde på alla frågor notera att de hade ett stort intresse för hur den svenska armén övas och fungerar. En sak, som förvånade våra gäster, var våra språkkunskaper. Det gemensamma språket var engelska, men flera av oss kunde både tyska och franska. Vpl Verwaart på bilplutonen talade t o m med holländarna på deras eget språk.



Posten vid bommen, 413 Magnusson, vägrade att släppa in förre stabschefen, rm Sörensen, som kom för att plocka champinjoner, men i stället fann en skvadron från K 3.

Gästerna blev mycket imponerade av 903:ans möjligheter att komma fram i svår terräng. Likaså imponerade moplutonens uppvisning. Detta var kanske inte så konstigt eftersom flera av förarna bl a Sällqvist, Larsson och Starby är tävlingsförare.

Vpl 49 Kjällin och befelev 691 Hellekant

Avlöningen uppgick till kronor 12:50 per månad. Av detta belopp insattes varannan månad fem kronor på en sparbanksbok, som vederbörande disponerade efter avslutad tjänst. Dessutom erhöilo vi en dagavlöning av 10 öre, vilket belopp räckte till en kaffe och två bullar, som kunde köpas på marketenteriet. Detta var inrymt i två logement i första våningen till höger innanför valvet. Dagavlöningen ökades efter något eller några år till det dubbla = 20 öre.

På denna avlöning skulle man hålla sig med åtskilliga toalettartiklar såsom sko- och klädesborste, putsmedlet "Amor" för puts av knappar och sabelfäste, smärgelpapper, knappsticka, polermatta m m. Hur en och annan kunde spara åtskilliga kronor på denna avlöning är och förblir mig en gåta. En sådan hushållare borde ju blivit finansminister. Själv kunde jag ingenting spara.

Tiden medgiver icke att jag ingår på några större eller mindre övningar. Jag vill endast erinra om den trevliga sommarmarschen till Råbäck med

sjöresa till Läckö samt de trevliga och givande stridsövningarna och attackerna på fälten vid Klagstorp och Hagelberg.

En solig och vacker söndag under regementsmötet 1906 var det "kyrkparad" (gudstjänst till häst). Efter gudstjänsten blev det "förbimarsch i parad, troppkolonner, galopp". Det var ett utomordentligt vackert skådespel att se regementet i stor parad med "På axel gevär", tropp efter tropp i snörräta led defilera förbi sin Sekundchef.

Ryttmästare Bäckeskog framförde volontärskolans tacksamhet och slutade sitt tal med följande ord:

Till sist önskar jag, att Regimentets lagerkrönta standar allt framgent måtte föras framför förbandets front, för att erinra nuvarande och efterkommande släkten om förfädernas arbete och insatser i fosterlandets tjänst. Och må detta arv i alla tidens skiften väl bevaras och förvaltas och vara er sporre till förnyade ansträngningar om det skulle gälla vår frihet och självständighet.



PROGRAM

vid firandet av Kungl Livreg:s husarers högtidsdag 4/12 1965

Kl 0800	Avlämning till sekundchefen. Marsch till kyrkan.	Kaserngården
» 0820	Minnesgudstjänst	Kyrkan
» 1030	Lunch i Lundasalen för delar av förbandets personal, inbjudna gäster samt medlemmar av kamratföreningen.	Lundasalen

Upprop!

1935 års volontärer samlas för 30-årsjubileum lördagen 30/10 1965 kl 1700 vid kasernvaktens K 3. Kontakta förv G Zetterberg, utbavd K 3, tel 105 60/412, angående Din adress och arrangemangen denna dag.

Tidningsfonden

Bidrag har influtit från banmästare K W Forsén, Skövde, samt från "Fyra 2:a skvadronare" som skriver: "Vi är fyra livhusarer i Göteborg, som i anledning av att 20 år nu har gått sedan vi den 10 april 1945 ryckte in till vår första tjänstgöring på K 3, härmed insänder 100:— kr, som ett litet bidrag till tidningen. Vi tycker att tidningen är utmärkt, och att den hjälper oss att hålla kontakt med vårt gamla regemente."

Redaktören bugar och tackar, samt hoppas, att exemplet smittar. Postgironummer 61 09 17.

En Amerikahälsning

sändes till alla husarer av en prenumerant Gustav Beerhardz, 210 first street, St Augustine Beach, Florida 32084. Om det är någon av de äldre, som kommer ihåg honom, så blir han säkert glad åt ett brev!

1915 års rekryter

samlas 1/11—2/11 till K 3. 35 st ha anmält sig till J O Johansson, Kocksgatan 1, 4 tr, Stockholm Sö. Utspisning i kronans matsal. Pris frukost 1:30, lunch 2:70, middag 2:70. Förläggning i barack. Pris 5:— kr/dygn.

PROGRAM

1/11	kl 1600	Samling i Lundasalen
	„ 1730	Middag
	„ 1800	Kaffe i marketenteriet
2/11	„ 0700	Frukost
	„ 0800	Rundvandring på kasern
	„ 0900	Kaffe i marketenteriet
	„ 1000	Föreläsning av motoriserad spaning
	„ 1200	Lunch
	„ 1300	Föreläsning av militärpolitjänst
	„ 1500	Kaffe i marketenteriet
	„ 18.30	Middag i underofficersmässan

Regementets marsch

finns nu i en nyinspelning på en grammofonskiva av märket Decca. Pris 10:— kr + oms. Säljes i musikaffärer och på marketenteriet K 3. De övriga marscherna på skivan äro Kungl Skaraborgs regementes, Kungl Göta signalregementes samt Arméns fallskärmsjägarskolas. Inspelningen är förtjänstfullt utförd av Militärmusikkåren i Skövde. Musikdirektör K-E Forslund har arrangerat K 3:s och P 4:s marscher.

Kamratträff

Kamratföreningen i Skövde samlades lördagen den 18 september vid Husartorpet på K 3, där foto-grafering skedde.

Sekundchefen lämnade sedan deltagarna en orientering om OB 65, pågående försök med hästar och bandvagnar i Norrland samt om byggnadsverk-

samheten vid K 3. Som avslutning visades två filmer, inspelade på K 3 1928 och 1943.

Nästa punkt på programmet var en av fanjunkare Jönsson förtjänstfullt ordnad uppvisning i militärpolisplutons organisation och uppträdande.

Träffen avslutades med gemensam middag i marketenteriet. Sekundchefen, stabschefen och rustmästare Malmros var därvid föreningens gäster.



Deltagare i kamratträffen är sittande från vänster: W. Hägg, Edsvära, A. Karlsson, Vara, N. Svensson, Göteborg, G. Hellgren, Skövde, Nils Andersson, Varnhem, K. Bäckeskog, Skövde, H. Gustavsson, Skövde, S. Svensson, Tråvad, Andersson Korsberga. Stående från vänster: E. Ljungmark, Skövde, V. Wågby, Skövde, C. Ahnell, Skövde, F. Olsson, Skövde, P. Brandels, Tidån, V. Sandberg, Skövde, B. Möll Skövde, J. Johansson, Öm, S. Svensson, Skultorp, B. Palmér, Skövde, O. Kjellström, Lidköping, B. Pettersson, Skövde, A. Spets, Skövde, E. Tiberg, Skövde, K.-G. Sjöblom, Skövde, K. Beckman, Skövde, E. Björk, Skövde, M. Hjalmarsson, Skövde, T. Jönsson, Skövde, och K. Leo, Falköping.

Sekundchefen vid utbildningskontroll efter 1. skedets slut: "Var hör Karlsson hemma" — "Överstelöjtnant: I ledet!"

★

Utdrag ur regementsintendents genomgång med trupp angående utspisning m m:

"Matavfallet kommer sedermera de värnpliktiga till godo i form av extra förplägnad."

"Och den dåliga maten får intendenten äta upp."

★

Stallspillingen skall hädanefter icke införas i dagrapporterna utan muntligen framföras till skvadronchefen.

Vintern 1940—41 låg en kavalleribataljon i Juoksengi vid Torne älv norr om Polcirkeln.

Pansarbilsskvadronens förläggning var den sydligaste inom bataljonen. Skvadronschefen Sven von Essen K 3, utfärdar följande order för fritidsområdet: "Fritidsområdets gräns i söder: Polcirkeln."

★

EN BOKGÅVA

bestående av "Käre John" och "Adamsson i Sverige" att utdelas till värnpliktiga vid förbandet har översänts av den kände författaren Olle Länsberg, som fullgjort sin militärtjänst vid K 3.

3:e skvadrons sommarmarsch till Ramsjön

4—8 augusti 1965

Sommarmarschen, för soldat modell 65, är ett minne blott, om än ett ljust sådant. Våra upplevelser, som de skildras här, kan kanske erinra livhusarer av äldre årgångar om stordåd under sina motsvarande marscher för många år sedan.

Förberedelserna var undanstökade och en måndagsmorgon i augusti, när solen, för omväxlings skull tittade fram mellan de regntunga molnen, gjorde vi uppsittning i våra fordon. Åtta man med fullständig strids- och trosspackning, kulsprutor och radioapparater packades in i varje 903:a.

Att det inte fanns plats för dystra tankar och funderingar torde nog läsaren med lätthet förstå. Den svenska sommaren återfick redan efter någon timme efter avmarsch sin mer traditionella form, så att redan när vi passerade tändsticksstaden, med den vackra utsikten över Vättern, var flygvarnarna genomvåta.

Det sätt på vilket vårt tätlag första gången slog upp sitt tält, kan inte beskrivas med alla världens ord, utan det är något som man aldrig skall tala om, men tänka på. Vi hade knappast anat att ett 18-mannatält kunde förvandlas till ett cirkustält, men de scener, som utspelades där, skulle säkerligen ha roat även den mest kräsna cirkuspublik. När vi lyckats få tältet på plats, fyllde vi det med den traditionella halmen, så att det såg riktigt bebodigt ut. Hela tätlaget, 10 man lyckades vi pressa in, men inte en man till skulle ha fått plats. Eldningen var och förblev ett kapitel för sig. Det är nästan ofattbart hur det kan ryka av några futtiga vedpinnar, som inte behandlats på det riktiga sättet. En natt väcktes vi alla av eldposten, som beordrade oss att lämna tältet. Med skyddsmasken påtagen angrep eldposten den i röret förstoppade kaminen. När taptot gick första dagen hade vi alltså installerat oss både i tältet och våra, av regnet väl genomdränkta eldställningar. Dessutom hade vi utspisats av trossen, som under ledning av Norling, vilken vi tillfälligt lånat från 2:a skvadron, skötte sina sysslor med heder under hela tiden. Maten, som vi utspisades med kan väl jämföras med den utomordentligt goda och vällagade maten, som serveras hemma på K 3. Hela förläggningen inspekterades en dag av utbildningsofficeren, major Fornell, som bland annat uttryckte sin belåtenhet med maten.

Vi hade av våra kamrater på andra skvadroner fått reda på, att gruppfälttävlan var något av undsvärt att ha undanstökat. Den blev lindrigt sagt, det verkliga elddopet för oss. Vi var väntade till förläggningen vid lunchtid. Att några knappast hann få smaka av middagsmaten bör kanske inte nämnas i detta sammanhang. Det var orienteringens fel. Tänk att kartan och verkligheten kan stämma så dåligt överens. Nu vet vi dock, att vad man inte har i huvudet får man ha i benen, särskilt dagen efter. Att vi hade ont i benen berodde inte bara på orienteringen. I gruppfälttävlan ingick även handgranatkastning, vattenkokning, maskering och sist men inte minst överskeppning. Om man simmar dåligt under vanliga förhållanden, vilket några på skvadronen gjorde, simmar man definitivt inte bättre med uniform, marschskor och övrig stridsutrustning. En del ansåg sig vara så dåliga simmare, att de inte önskade eller ville ta befattning med denna övning. Följden av denna självtagna befrielse blev att de fick göra om den sista morgonen. Den vinnande patrullen, som för resten var ur 2:a pluton hade kämpat väl och vunnit välförtjänt. Enligt mångas uppfattning hade det emellertid blivit en hårdare kamp om första platsen, om inte några av patrullerna råkat "passera förbi" ett jordgubbsland. En äldre dam, med hjärtat på det rätta stället, inbjöd ett par patruller på eftermiddagskaffe. Sådant är gott när man inte har ätit något sedan frukosten, men det tar tid och det är ju, som bekant tiden, som är avgörande.

När sista reveljen under sommarmarschen blåstes, öppnade sig himlens portar och dränkte vår resterande utrustning. En del livhusarer hade nämligen börjat avrusta på egen hand och eftersom det går dåligt att kriga med förkommen materiel, fick dessa mer eller mindre frivilliga nedrustare en extra påminnelse av marschen vid nästa avlöning.

Det var trots allt skönt, att få komma hem till K 3, efter denna försmak av det verkliga krigarlivet. Det råder ingen tvekan om, att vi kommer att ha användning för de erfarenheter vi skaffade oss under denna marsch, icke blott under den återstående delen av värnplikten utan även under hela livet, men det är en annan historia.

Livhusar 35 Stenman 3:e skv

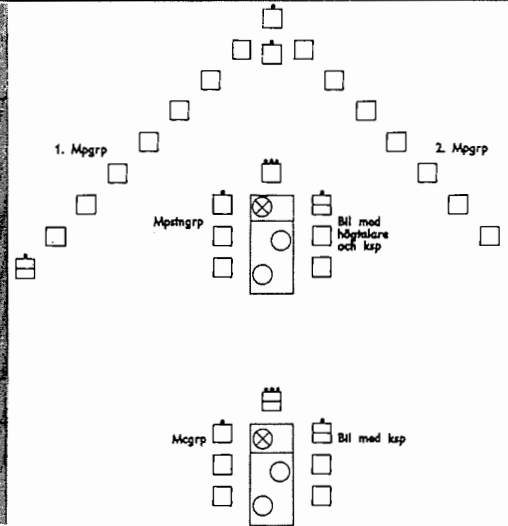
Militärpolisplutons utrymning av gata

Utrymning av gator och öppna platser kan bli nödvändigt för att hindra stora folksamlingar. Innan MP ingriper, uppmanas folkmassan i högtalare att utrymma platsen och upplyses om att våld annars kommer att tillgripas.

Läge: Krigstillstånd råder. Försök till uppvisning har förekommit. Storgatan i X-by har blockerats av en folkmassa.

C 1. MP-plut har order att upplösa sammankomsten och gripa ledaren.

Plutch order om åtgärder.



Order	Åtgärder	Verksamheten vid plutonen
<p>»Marschfärdiga!</p> <p>Ställföreträdaren, gruppchefer, Karlsson och Svensson till mig»</p> <p>Karlsson och Svensson, Karlsson chef, med mc till Storgatan. Ta av polismärken och armbindlar. Träng fram till uppvisglaren. Grip honom på min order!</p> <p>Ställföreträdaren tar befälet över plutonen, orienterar den och för den till X-by skola.</p> <p>Kulsprutor på taket av gruppbilarna. Jag i förväg till X-by, möter vid skolan.</p> <p>(Vid X-by skola).</p> <p>»Vid... mot... med två gruppbilarna plog på stället Avdelning framåt marsch!»</p> <p>»Avdelning halt!»</p> <p>Plutonchefen uppmanar i högtalare folkmassan att skingras. Han anger, efter vilken tid våld kommer att tillgripas samt anger därefter varje minut.</p> <p>»I handen gevär!»</p> <p>(Om vapenutrustningen medger det beordras även »Bajonett på!»)</p> <p>»Avdelning framåt marsch!»</p> <p>»Karlsson, grip honom!»</p>	<p>Orienterar nämnd personal.</p> <p>Plutonchefen till X-by, fastställer grupperingsplats och utrymningsriktning. Tar befälet över plutonen vid X-by skola. För den till grupperingsplatsen.</p> <p>Då en minut återstår.</p> <p>Tiden ute.</p>	<p>Plutonen larmas och gör sig marschfärdig.</p> <p>Karlsson och Svensson utgår.</p> <p>Plutonen orienteras och organiseras enligt plutonchefens order, går därefter till X-by skola.</p> <p>Plutonen grupperas, marscherar långsamt med »tunga» steg mot folkmassan. Personalen har »på ryggen gear». Bilarna med kulsprutor eldberedda följer i plogen.</p> <p>Plutonen ca 30 m från folkmassan.</p> <p>Bakre gruppbil kör upp i höjd med främre. Avsutten personal tar vapen i gående färdigställning. Alla vapen säkrade.</p> <p>Plutonen marscherar långsamt framåt, för folkmassan framför sig, använder vid behov vapnen som slagvapen. — Karlsson och Svensson griper uppvisglaren och för honom till bevakningsavdelningen.</p>

Utrymning av gator och öppna platser kräver att *minst* en pluton sätts in.

I vissa lägen används batong i stället för eldhandvapen, som behålles på ryggen. Order: »Batong ut!»

Organisations- och befälsplaceringar fr o m 15/10 1965

Stabsavd med batexp	Utbildningsavd	Rättsvård- och inre tjänstetatalj
<p>Rm Hedenstierna Fj Lundh Fj Sjöberg Rustm K A Johansson</p> <p>Stabschef Expförest Expuoff C budcentral</p>	<p>Mj Fornell, utboff</p> <p><i>Urbanordningar</i> Rustm Petterson U K Rustm Malmros Rustm Billros Rustm Nilsson</p> <p><i>Central instruktörsgrupp</i> Rm Widegren Förv Zetterberg Förv de Flon Fj Karlsson A G (sjukv) Fj R Petterson H (brandtj)</p>	<p>Rm Aaby-Ericsson Fj Lundh Fj Petterson H Adv Mellander Rustm Andersson Rustm Larsson Rustm Almtjärn Rustm Johansson E B Rustm Cannervik</p> <p>Dagmajor och förhållsledare Rättsvårdsoff och bevakare Väbel och Chdr Auditör Väbelubef Vaktchef » » »</p>

Livskv	2. skv	3. skv	4. skv	5. skv
<p>C: Lt Sjövall Skvadj: Rustm H Carlsson</p> <p><i>4. Spaningsplut</i> C: Öfu Låth Stf: Fu Lidén (t o m 14/11) Instr: Fu Johansson</p> <p><i>PV-plut</i> C: Fj Kastenman Stf: Fu Thorp</p>	<p>C: Rm Norgren Skvadj: Rustm B Carlsson Parkubef: Rustm N H Johansson</p> <p><i>Sigrplut</i> C: Sg Dahlman Stf: Rustm R S Karlsson</p> <p><i>Bilplut</i> C: Fj Josefsson Stf: Öfu Lundbäck Instr: Fu Gladh</p> <p><i>Mc-plut</i> C: Sg Johansson Stf: Fu Jävermo</p>	<p>C: Rm Håkansson Stf skvch: Lt Swärd Skvadj: Rustm Håkansson</p> <p><i>1. spaningsplut</i> C: Fk Karlsson Stf: Öfu Wester Instr: Fu Lövgren</p> <p><i>2. spaningsplut</i> C: Sg Rapp Stf: Fu Johansson</p> <p><i>3. spaningsplut</i> C: Lt Eriksson Stf: Kd Kleverman Instr: Fu Karlsson</p>	<p>C: Rm Rabber Skvadj: Rustm N B W Johansson Parkubef: Rustm Seipel</p> <p><i>1. plut</i> C: Lt Sandahl Instr: Rustm Gustavsson Öfu Pettersson</p> <p><i>2. plut</i> C: Fj Fridlundh Stf: Öfu Brockmar Instr: Öfu Svensson</p>	<p>C: Rm Bredenius Stf skvch: Lt Nyblaus Skvadj: Rustm Fridolfsson</p> <p><i>FPCS</i> C: Lt Forsberg Instr: Rustm Smedberg Öfu Pettersson</p> <p><i>3. plut</i> C: Sg Hansson Stf: Rustm Lundberg Instr: Öfu Höglund</p> <p><i>4. plut</i> C: Fj E Pettersson Stf: Rustm Bengtsson Instr: Öfu Frykén Fu Lidén (f o m 15/11)</p>

Föreningsangelägenheter

Kamratföreningens organisation

Överstyrelsen

Postgiro 61 08 35

Ordförande	Sekundchefen	K 3	Skövde
Ledamöter	Ordföranden i respektive lokalavdelning		
Suppleanter	En ur respektive lokalavdelning		
Sekreterare och kassör	Förvaltare E Tiberg	Vasagatan 13 B	Skövde
Suppleant	Fanjunkare G Lundh	K 3	Skövde
Revisor	Löjtnant C G Sjöblom	Fältgatan 17	Skövde
»	Fanjunkare E Åkvist	Våmb	Skövde
Suppleant	Ryttmästare K Bäckeskog	Rotegatan 9 D	Skövde
»	Fabrikör B Johansson	Erikslund	Tibro 2

Lokalavdelningar

	GÖTEBORG	SKÖVDE	STOCKHOLM	ÖREBRO
Postgiro	4 23 18	9 72 59	5 80 56	
Ordförande	Ryttmästare G Brunius Strandvägen 21 Lerum	Major G Schildt Tallbacksstigen 6 Skövde	Ryttmästare T Grill Karlplan 16 Stockholm	Ryttmästare B Runeus Runnaby gård Örebro
Sekreterare	Ryttm J G Westerberg Törvedsgatan 11 Göteborg Ö	Fanjunkare T Jönsson K 3 Skövde	Ryttmästare S Bendz Norrländsgatan 16 Stockholm C	Polisassistent J Jönsson Järnvägsgatan 32 Örebro
Suppleant i överstyrelsen	Köpman B Larsson Johannesbergsgatan 30 Göteborg S	Källarmästare H Gustavsson Karlskatan 8, Skövde	Sekreteraren	Sekreteraren

Redaktionskommittén för Livhusaren

Postgiro 61 09 17

Redaktör och ansvarig utgivare	Ryttmästare E Hedenstierna, K 3, Skövde	0500/105 60
Biträdande redaktör	Ryttmästare S Ahlander, Wennerbergsg 11, Skövde	0500/102 12
Ekonomichef	Fanjunkare E Pettersson, K 3, Skövde	0500/105 60
Distributionschef	Förvaltare E Tiberg, Vasagatan 13 B, Skövde	0500/138 19
Revisorer med suppleanter	Se överstyrelsen	

Meddelande från redaktionen

LIVHUSAREN utkommer med två nummer årligen.

Pris per nummer: 2 kronor.

Prenumeration sker genom insättande av 4 kronor på postgiro 61 09 17.

Adressförändringar bör skriftligen insändas till redaktionen och respektive lokalavdelning.

